

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI tarafından yazılı olarak cevaplandırılması hususunda gereğini arz ederim.

Serkan SARI
Balıkesir Milletvekili

Artan maliyetler, düşük fiyat, tarlada kalan ürünler, planlı üretim, destekleme modelindeki değişiklik, ithalat politikası, ihracat yasakları, iklimin etkileri, pestisit, sahte gıdalar, gıda enflasyonu ve daha birçok konu 2024 yılında tarıma damga vuran gelişmeler olmuş ve çiftçimiz bu sorunlar karşısında AKP iktidarı tarafından korunmamıştır.

5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 21. maddesi, tarımsal destekleme programlarının finansmanının GSMH'nin %1'inden az olamayacağını hükme bağlamaktadır. Ancak, yıllardır çiftçimize bu oranın altında destekleme yapılmakta ve çiftçilerimizin hak ettikleri destekleri alamamaktadır.

2024 üretim yılı için çiftçiye vaat edilen buğday için ton başına 1.750 TL, arpa için ton başına 750 TL fark ödemesi yapılacaktı ama bu ödemeler henüz yapılmadı. Çiftçilerin yeniden ekim yapabilmesi için gübre, mazot ve ilaç almak için bu fark ödemelerine ihtiyacı vardır.

Bitkisel üretimde ise mısır, ayçiçeği başta olmak üzere sıfır gümrükle veya düşük ithalat vergileri ile ithalat politikası sürdürüldüğü için çiftçimiz zor günler yaşamış ve ürünü tarlada kalmış ve AKP tarım politikaları yüzünden mağdur olmuştur.

Balıkesir başta olmak üzere sezonda domates fiyatını 3,25 TL'den sözleşmeye bağlamasına rağmen domates fiyatı 1,5 TL'ye kadar düşmüş domates üreticisinin ürünü tarlada kalmış ve mağdur olmuştur.

Diğer yandan yine başta Balıkesir olmak üzere mısır üreten çiftçimiz de mağdur olmuştur. Cumhurbaşkanlığı kararıyla 1 milyon ton mısır ithalatı için gümrük vergisinin

%130'dan % 5'e düşürülmesi ile ise 10,60 TL olan mısır fiyatları üretim maliyetinin bile altı olan 7,5 TL'ye kadar düşmüştür.

Çiftçimiz AKP iktidarının tarım politikaları nedeniyle taahhütlerinin karşılığı olan ödemeleri bile alamamıştır. Bu gecikmeler, çiftçilerimizin üretim planlamalarını ve finansal durumlarını olumsuz etkilemektedir.

Borç yiğidin kamçısıdır derler doğru ama birine borçlu kalmak yiğidin sancısıdır.

Çiftçimiz AKP iktidarında borcu artan en önemli kesimlerden biri olmuştur. Üretim maliyetlerinin yüksekliği ve destek ödemelerinin gecikmesi nedeniyle çiftçilerimiz, borçlarını ödemek için imece usulüyle birbirlerine destek olmakta ve yeni krediler almak zorunda kalmaktadır. Bu durum, tarımsal üretimin sürdürülebilirliği açısından endişe vericidir.

Bu bağlamda;

1. Tarım Kanunu'nun 21. maddesi gereği çiftçimizin hak ettiği desteklemeleri zamanında ödeyecek misiniz? 2025 yılına girdiğimiz halde ödenmeyen 2024 yılı mazot ve gübre desteklemelerini ne zaman ödeyeceksiniz? Gecikmeler nedeniyle destekleme bedelleri ile ödeme yaptığımız tarihe kadar olan sürede enflasyon nedeniyle yaşanan ekonomik kayıpları karşılamak için bir çalışmanız olacak mıdır?
2. Çiftçimizin yeniden üretim yapabilmesi için maliyetlerini karşılayabilecek desteklere ihtiyacı varken fark ödemelerini bile alamamış olması mağduriyetlerini katlamaktadır. Bu mağduriyetlerin giderilmesi için fark ödemelerini çiftçilerimize ne zaman yapacaksınız? Geciken fark ödemelerini enflasyon karşındaki kaybını telafi etmek için çalışmanız olacak mıdır? hesaplarına ne zaman yatırılması planlanmaktadır?
3. Tarım sektöründe üretim döngüsü uzun bir süreçtir. Çiftçiler, yılın başında gübre, mazot, ilaç ve tohum gibi girdiler yüzünden maliyetlerini öngörmekte zorlanmakta, ilgili kurum ve kuruluşların taban fiyatını açıklaması geciktiğinde de zarar ederek mağduriyet yaşamaktadır. Ancak devlet tarafından belirlenen taban fiyatların erkenden açıklanması durumunda, çiftçiler önlerini daha net görebilir ve üretim süreçlerini daha sağlam bir temele oturtabilirler. Üretim planlaması ve girdi maliyetlerini karşılayabilme taban fiyatlar önceden bilindiğinde, çiftçilerin finansal planlamalarını daha sağlıklı yapabilecekken taban fiyatların erken açıklanması için Bakanlığınız neden gerekli çalışmaları yapmamaktadır?

4. Çiftçilerimizin; tarlasını sürmek, ekinini biçmek, harmanını kaldırmak, mısırını, fındığını, zeytinini toplamak vb. işlerini görmek için İMECE usulü yani toplumsal dayanışma geleneğimizi artık bankadan çektiği krediyi ya da Tarım Kredi Kooperatifinden aldığı borcunu ödemek için yapmaktadır. Çiftçilerimiz borcu borçla döndürmek zorunda kalmış ve borç sarmalında kurtulamamaktadır. Borç ve icra kışkacındaki çiftçilerimizin tarımsal üretime devam edebilmeleri için hangi çalışmayı yapacaksınız?
5. Türkiye genelinde toplam kaç çiftçinin banka ve Tarım Kredi Kooperatiflerine borcu bulunmaktadır? Bu borçların toplam tutarı nedir?
6. Son beş yıl içinde çiftçilerin borç miktarında nasıl bir değişim yaşanmıştır? Borç miktarındaki yıllık artış oranları nedir?
7. Çiftçilerin borçlarını ödeyememesi nedeniyle banka ve kooperatifler tarafından icra takibine alınan çiftçi sayısı kaçtır?
8. Çiftçilerin borçlarını yapılandırmaya yönelik Bakanlığınız tarafından hayata geçirilen veya planlanan herhangi bir destek programı bulunmakta mıdır?
9. Tarımsal üretimde sürdürülebilirliği sağlamak adına, çiftçilerin krediye erişimini kolaylaştırmak veya faiz yükünü azaltmak için herhangi bir çalışma yapılmakta mıdır?
10. Çiftçilerin üretime devam edebilmesi için tarımsal girdilere (mazot, gübre, tohum, ilaç vb.) yönelik maliyetleri azaltıcı tedbirler alınacak mıdır?